

Samhällsbyggnadsnämnden

§ 119

Svar på Motion från Jan R Andersson (M) och Christina Fosnes (M) om en ny modell för kommunal myndighetstillsyn

Dnr SBN 2019/0552

Handlingar

Samhällsbyggnadskontorets tjänsteskrivelse den 27 maj 2019

Bakgrund

Jan R Andersson (M) och Christina Fosnes (M) föreslår i motionen Ny modell för kommunal myndighetstillsyn att

- Kalmar kommun inleder en process i syfte att införa en modell för myndighetstillsyn liknande Rättviksmodellen.
- Tillsynsavgifter ska, där möjlighet föreligger, faktureras efter genomförd tillsyn.

Avslag på motionen föreslogs av samhällsbyggnadsnämnden genom beslut den 19 september 2018, § 198. Motionen behandlades sedan i kommunstyrelsen den 30 oktober 2018, § 157. Kommunstyrelsen beslutade då att återremittera ärendet till samhällsbyggnadsnämnden för att bereda motionssvaret i samråd med socialnämnden.

Yttrande

Samhällsbyggnads- och socialnämnden delar uppfattningen i motionen om att samarbetet mellan företag och kommun är mycket viktigt för båda parter. För att se hur gott samarbetet är och inom vilka områden förbättringar kan behövas genomförs årligen undersökningar avseende NKI (nöjd-kund-index). Vid NKI undersökningen tillfrågades företagen vad de tyckte om tillsynsavgifternas storlek, enbart 5 % ansåg att avgiften var helt orimlig medan 17 % ansåg att den var ganska orimlig. Undersökningen visade också att 46 % ansåg att avgiften var helt eller ganska rimlig medan övriga 32 % ansåg att avgiften varken var rimlig eller orimlig eller hade ingen uppfattning. Bedömningen är alltså att avgifterna överlag accepteras av företagen.

Resultatet för 2018, presenterades i april 2019, uppgick till NKI 73 vilket är ett högt resultat men något lägre än 2017 (76). Vidare visar undersökningen att de effektmått som är viktigast för företagen är effektivitet (2,17) och bemötande (1,34). Undersökningen visar också att kommunen har ett högt NKI avseende bemötande (79) så inom detta område gäller det främst att behålla nuvarande

Samhällsbyggnadsnämnden

UTDRAG

Sammanträdesdatum
2019-06-19

goda bemötande. Avseende effektivitet har kommunen ett NKI på 73. Då detta är den klart viktigaste parametern är det främst inom detta område vi måste arbeta för att höja vår totala NKI.

Arbetet kring hur kommunen arbetar med detta finns beskrivet i respektive verksamhetsplan för samhällsbyggnads- och socialnämnden. Där poängteras att samhällsbyggnads- och socialnämndens verksamheter är till för kommunens invånare, företagare, besökare samt övriga aktörer och ska därför präglas av god service, hög tillgänglighet och ett gott bemötande.

Samhällsbyggnadskontoret har ett antal servicegarantier, gällande exempelvis bygglov, värmepumpar, enskilda avlopp och planbesked. Andelen beslut inom servicegarantierna är i de två första fallen 98 % och för beslut om enskilt avlopp 100 % samt planbesked 80 %. Socialförvaltningens tillståndsenhet har god service genom snabb handläggningstid. Från det att ansökan är komplett från sökanden till beslut, tar det mellan 3-13 dagar. Någon servicegaranti finns emellertid inte.

Rättviksmodellen

Rättviksmodellens utgångspunkt är att kommun och företag ska samverka för att uppnå bästa resultat för båda parter och att företagare vill göra rätt för sig. Tillsynen utgår från en attityd med dialog istället för att leta fel. Kommunens tillsynsman talar om för företagarna vilka regler som gäller och då kan företagen anpassa sin verksamhet efter regelverket. När sedan tillsyn sker vet kommunen att företagen är fullt medvetna om vad som gäller och om fel och brister då upptäcks sker en muntlig varning. Rättas inte bristerna till väntar föreläggande som vanligt. Modellen bygger också på att avgift tas ut för faktiskt utförd kontroll.

Samhällsbyggnadskontorets och socialförvaltningens bedömning av Rättviksmodellen

Representanter från både samhällsbyggnadskontorets verksamhetsområde miljö, socialförvaltningens tillståndsenhet och kommunledningskontorets näringslivsenhet har tagit del av och lyssnat på representanter för Rättviksmodellen vid flera tillfällen. Dessa konstaterar att Kalmar kommun ligger långt fram i arbetet inom detta område, samt att utvecklingen går framåt dagligen. Näringslivsenheten poängterar exempelvis att kommunledningen årligen gör 100-120 företagsbesök i syftet att stärka banden till dessa och öka samarbetet. Rättviksmodellen började sitt arbete 2012 och började då på en riktigt låg nivå. I Kalmar så har vi under denna tid arbetat utifrån bemötande och service och uppnått riktigt höga resultat. Det är också viktigt att beakta att storleken på kommunen samt mängden företagare påverkar resultatet. I Rättvik är det kanske exempelvis möjligt för kommunalråden att hinna besöka alla företag varje år. Medan detta kanske inte är möjligt i en kommun av Kalmars storlek.

Samhällsbyggnadsnämnden

UTDRAG

Sammanträdesdatum
2019-06-19

Vid kontakt med Rättviks kommun framkommer att kommunen har samma debiteringssystem som Kalmar kommuns tillståndsenhet, det vill säga endast ett faktureringsfälle per år.

Socialförvaltningens tillsynsavgifter

Tillståndshavare med stadigvarande serveringstillstånd betalar både en fast och en rörlig avgift för den årliga tillsynen. Den rörliga tillsynsavgiften baseras på omsättningen av alkoholdrycker som tillståndshavaren redovisar i restaurangrapporten.

Restaurangrapporten ska lämnas in varje år enligt Folkhälsomyndighetens föreskrifter om statistiska uppgifter om servering av spritdrycker, vin, andra jästa alkoholdrycker och starköl (FoHMFS 2014:5). Rapporten ska vara inlämnad senast den 1 mars.

Tillsynsavgiften faktureras under april och maj månader. I tillsynsavgiften ingår förebyggande, inre och yttre tillsyn. Utöver detta tillkommer information till tillståndshavarna samt olika utbildningsinsatser.

Tillsynsavgift för folköl, tobak och e-cigarettor samt kontroll av receptfria läkemedel faktureras under oktober månad. I tillsynsavgiften ingår förutom yttre och inre tillsyn även information till försäljningsställen.

Samhällsbyggnadskontorets tillsynsavgifter

Samhällsbyggnadsnämndens avgifter avseende livsmedel, hälsoskydd och miljöskydd sker till stor del genom fakturering av årsavgifter för de verksamheter som har årlig tillsyn. Vid bestämning av avgiftens storlek följs Livsmedelverkets och SKL:s rekommendationer vilket i praktiken innebär att man endast tar betalt för de timmar man levererar. I stort sett samtliga verksamhetsutövare som har årsavgifter får också årlig tillsyn. Enstaka undantag finns och det rör då främst verksamheter som inte varit anträffbara då tillsyn skulle bedrivas eller verksamheter som upphört under året.

I december i år kommer en ny kontrollförfordning för den offentliga kontrollen av livsmedelsverksamheter att träda i kraft, förordning (EU) 2017/625. En del i denna behandlar hur livsmedelskontrollen ska finansieras. Promemorian till ny kontrollförfordning har varit ute på remiss till olika berörda myndigheter. Statskontoret håller på att utreda på vilket sätt den årliga kontrollavgiften ska tas ut av livsmedelsverksamheterna. Detta kan innebära att fakturering enbart sker efter genomförd tillsyn.

En förändring av uttag av kontrollavgifter från dagens massdebiteringar som sker avseende de verksamheter som har årlig tillsyn till Rättviksmodellen med en administrativ årlig avgift och efter genomförd tillsyn innebär ett ökat antal faktureringsfällen och därmed en ökad administrativ kostnad. En ökad administrativ kostnad för kommunen kan i sin tur leda till att enskilda näringsidkare får ökade kostnader för samma

Samhällsbyggnadsnämnden

UTDRAG

Sammanträdesdatum
2019-06-19

tjänst. Samhällsbyggnadskontoret anser att kommunens resurser istället bör läggas på en effektivare handläggning och service åt företagen.

Mot bakgrund av ovanstående bedöms ett införande av Rättviksmodellen inte vara aktuellt för Kalmar kommun i nuläget. Vid införande av fakturering i enlighet med den nya kontrollförordningen avseende livsmedel kan dock rutinerna ses över för verksamhetsområdena miljö- och hälsoskydd så att de harmoniserar med livsmedelsavgifterna.

Överläggning

Kajsa Hedin (M) föreslår bifall till motionen.

Mattias Adolfson (S) föreslår bifall till kontorets förslag till beslut om avslag på motionen.

Sedan överläggningen avslutats frågar ordföranden om nämnden vill avslå respektive bifalla motionen. Han förklarar sig ha hört övervägande bifall till att avslå motionen.

Beslut

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår i samråd med socialnämnden att kommunfullmäktige beslutar:

Kommunfullmäktige avslår motionen om en ny modell för kommunal myndighetstillsyn.

Motionen ska härmed anses vara besvarad.

Reservation

Kajsa Hedin (M) och Anton Stampe (M) reserverar sig mot beslutet och framför: "Vi reserverar oss i förmån för vårt förslag att bifalla motionen. Rättviksmodellen som föreslås i motionen innebär att fakturering sker i efterhand. Den som är skyldig att betala tillsynsavgift får med denna modell betala för tillsynen först efter att den ägt rum. Att betala i förväg är en märklig konstruktion och kan leda till att verksamheten får betala för något som inte utförs. Att näringsdepartementet anser att fakturering i efterhand är mer korrekt vad det gäller livsmedelsverksamhet talar för Rättviksmodellen då tillsynspliktiga verksamheter bör behandlas likvärdigt.

Protokollsanteckning

Nikoletta Lettersson (M) vill få sitt stöd för reservationen antecknat till protokollet.

Samhällsbyggnadsnämnden

UTDRAG

Sammanträdesdatum
2019-06-19

Sekreterare

Monica Helgesson

Justeras

Mattias Adolfson
ordförande

Lizzie Gandskog

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum
2019-05-27

Ärendebeteckning
SBN 2019/0552

Samhällsbyggnadsnämnden

Svar på Motion från Jan R Andersson (M) och Christina Fosnes (M) om en ny modell för kommunal myndighetstillsyn

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår i samråd med socialnämnden att kommunfullmäktige beslutar:

Kommunfullmäktige avslår motionen om en ny modell för kommunal myndighetstillsyn.

Motionen ska härmed anses vara besvarad.

Bakgrund

Jan R Andersson (M) och Christina Fosnes (M) föreslår i motionen Ny modell för kommunal myndighetstillsyn att

- Kalmar kommun inleder en process i syfte att införa en modell för myndighetstillsyn liknande Rättviksmodellen.
- Tillsynsavgifter ska, där möjlighet föreligger, faktureras efter genomförd tillsyn.

Avslag på motionen föreslogs av samhällsbyggnadsnämnden genom beslut den 19 september 2018, § 198. Motionen behandlades sedan i kommunstyrelsen den 30 oktober 2018, § 157. Kommunstyrelsen beslutade då att återremittera ärendet till samhällsbyggnadsnämnden för att bereda motionssvaret i samråd med socialnämnden.

Yttrande

Samhällsbyggnads- och socialnämnden delar uppfattningen i motionen om att samarbetet mellan företag och kommun är mycket viktigt för båda parter. För att se hur gott samarbetet är och inom vilka områden förbättringar kan behövas genomförs årligen undersökningar avseende NKI (nöjd-kund-index).

Vid NKI undersökningen tillfrågades företagen vad de tyckte om tillsynsavgifternas storlek, enbart 5 % ansåg att avgiften var helt orimlig medan 17 % ansåg att den var ganska orimlig. Undersökningen visade också att 46 % ansåg att avgiften var helt eller ganska rimlig medan övriga 32 % ansåg att avgiften varken var rimlig eller orimlig eller hade ingen uppfattning. Bedömningen är alltså att avgifterna överlag accepteras av företagen.

Resultatet för 2018, presenterades i april 2019, uppgick till NKI 73 vilket är ett högt resultat men något lägre än 2017 (76). Vidare visar undersökningen att de effektmått som är viktigast för företagen är effektivitet (2,17) och bemötande (1,34). Undersökningen visar också att kommunen har ett högt NKI avseende bemötande (79) så inom detta område gäller det främst att behålla nuvarande goda bemötande. Avseende effektivitet har kommunen ett NKI på 73. Då detta är den klart viktigaste parametern är det främst inom detta område vi måste arbeta för att höja vår totala NKI.

Arbetet kring hur kommunen arbetar med detta finns beskrivet i respektive verksamhetsplan för samhällsbyggnads- och socialnämnden. Där poängteras att samhällsbyggnads- och socialnämndens verksamheter är till för kommunens invånare, företagare, besökare samt övriga aktörer och ska därför präglas av god service, hög tillgänglighet och ett gott bemötande.

Samhällsbyggnadskontoret har ett antal servicegarantier, gällande exempelvis bygglov, värmepumpar, enskilda avlopp och planbesked. Andelen beslut inom servicegarantierna är i de två första fallen 98 % och för beslut om enskilt avlopp 100 % samt planbesked 80 %. Socialförvaltningens tillståndsenhet har god service genom snabb handläggningstid. Från det att ansökan är komplett från sökanden till beslut, tar det mellan 3-13 dagar. Någon servicegaranti finns emellertid inte.

Rättviksmodellen

Rättviksmodellens utgångspunkt är att kommun och företag ska samverka för att uppnå bästa resultat för båda parter och att företagare vill göra rätt för sig. Tillsynen utgår från en attityd med dialog istället för att leta fel. Kommunens tillsynsman talar om för företagarna vilka regler som gäller och då kan företagen anpassa sin verksamhet efter regelverket. När sedan tillsyn sker vet kommunen att företagen är fullt medvetna om vad som gäller och om fel och brister då upptäcks sker en muntlig varning. Rättas inte bristerna till väntar föreläggande som vanligt. Modellen bygger också på att avgift tas ut för faktiskt utförd kontroll.

Samhällsbyggnadskontorets och socialförvaltningens bedömning av Rättviksmodellen

Representanter från både samhällsbyggnadskontorets verksamhetsområde miljö, socialförvaltningens tillståndsenhet och kommunledningskontorets näringslivsenhet har tagit del av och lyssnat på representanter för Rättviksmodellen vid flera tillfällen. Dessa konstaterar att Kalmar kommun ligger långt fram i arbetet inom detta område, samt att utvecklingen går framåt dagligen. Näringslivsenheten poängterar exempelvis att kommunledningen årligen gör 100-120 företagsbesök i syftet att stärka banden till dessa och öka samarbetet. Rättviksmodellen började sitt arbete 2012 och började då på en riktigt låg nivå. I Kalmar så har vi under denna tid arbetat utifrån bemötande och service och uppnått riktigt höga resultat. Det är också viktigt att beakta att storleken på

kommunen samt mängden företagare påverkar resultatet. I Rättvik är det kanske exempelvis möjligt för kommunalråden att hinna besöka alla företag varje år. Medan detta kanske inte är möjligt i en kommun av Kalmars storlek.

Vid kontakt med Rättviks kommun framkommer att kommunen har samma debiteringssystem som Kalmar kommuns tillståndsenhet, det vill säga endast ett faktureringsfall per år.

Socialförvaltningens tillsynsavgifter

Tillståndshavare med stadigvarande serveringstillstånd betalar både en fast och en rörlig avgift för den årliga tillsynen. Den rörliga tillsynsavgiften baseras på omsättningen av alkoholdrycker som tillståndshavaren redovisar i restaurangrapporten.

Restaurangrapporten ska lämnas in varje år enligt Folkhälsomyndighetens föreskrifter om statistiska uppgifter om servering av spritdrycker, vin, andra jästa alkoholdrycker och starköl (FoHMFS 2014:5). Rapporten ska vara inlämnad senast den 1 mars.

Tillsynsavgiften faktureras under april och maj månader. I tillsynsavgiften ingår förebyggande, inre och yttre tillsyn. Utöver detta tillkommer information till tillståndshavarna samt olika utbildningsinsatser.

Tillsynsavgift för folköl, tobak och e-cigarettor samt kontroll av receptfria läkemedel faktureras under oktober månad. I tillsynsavgiften ingår förutom yttre och inre tillsyn även information till försäljningsställena.

Samhällsbyggnadskontorets tillsynsavgifter

Samhällsbyggnadsnämndens avgifter avseende livsmedel, hälsoskydd och miljöskydd sker till stor del genom fakturering av årsavgifter för de verksamheter som har årlig tillsyn. Vid bestämning av avgiftens storlek följs Livsmedelverkets och SKL:s rekommendationer vilket i praktiken innebär att man endast tar betalt för de timmar man levererar. I stort sett samtliga verksamhetsutövare som har årsavgifter får också årlig tillsyn. Enstaka undantag finns och det rör då främst verksamheter som inte varit anträffbara då tillsyn skulle bedrivas eller verksamheter som upphört under året.

I december i år kommer en ny kontrollförfordning för den offentliga kontrollen av livsmedelsverksamheter att träda i kraft, förordning (EU) 2017/625. En del i denna behandlar hur livsmedelskontrollen ska finansieras. Promemorior till ny kontrollförfordning har varit ute på remiss till olika berörda myndigheter. Statskontoret håller på att utreda på vilket sätt den årliga kontrollavgiften ska tas ut av livsmedelsverksamheterna. Detta kan innebära att fakturering enbart sker efter genomförd tillsyn.

En förändring av uttag av kontrollavgifter från dagens massdebiteringar som sker avseende de verksamheter som har årlig tillsyn till Rättviksmodellen med en administrativ årlig avgift och efter genomförd tillsyn innebär ett ökat antal faktureringsfall och därmed en ökad administrativ kostnad. En ökad administrativ kostnad för kommunen kan i sin tur leda till att enskilda näringsidkare får ökade kostnader för samma

tjänst. Samhällsbyggnadskontoret anser att kommunens resurser istället bör läggas på en effektivare handläggning och service åt företagen.

Mot bakgrund av ovanstående bedöms ett införande av Rättviksmodellen inte vara aktuellt för Kalmar kommun i nuläget. Vid införande av fakturering i enlighet med den nya kontrollförordningen avseende livsmedel kan dock rutinerna ses över för verksamhetsområdena miljö- och hälsoskydd så att de harmoniserar med livsmedelsavgifterna.

Staffan Johnson
verksamhetschef Miljö

Margareta Ekeröth Åkesson
alkoholhandläggare

Bilaga
Motion (M) om ny modell för kommunal myndighetstillsyn

Socialnämnden

§ 114

Svar på motion från Jan R Andersson (M) och Christina Fosnes (M) om en ny modell för kommunal myndighetstillsyn

Dnr SN 2019/0323.02.05

Handlingar

Tjänsteskrivelse daterad 2019-05-28

Yttrande daterat 2019-05-28

Kommunstyrelsen: Utdrag daterat 2018-10-30, § 157

Samhällsbyggnadsnämnden: Sammanträdesprotokoll daterat 2018-09-19, § 198

Bakgrund

Jan R Andersson (M) och Christina Fosnes (M) föreslår i motionen Ny modell för kommunal myndighetstillsyn att

- Kalmar kommun inleder en process i syfte att införa en modell för myndighetstillsyn liknande Rättviksmodellen.
- Tillsynsavgifter ska, där möjlighet föreligger, faktureras efter genomförd tillsyn.

Avslag på motionen föreslogs av samhällsbyggnadsnämnden genom beslut den 19 september 2018, § 198. Motionen behandlades sedan i kommunstyrelsen den 30 oktober 2018, § 157. Kommunstyrelsen beslutade då att återremittera ärendet till samhällsbyggnadsnämnden för att bereda motionssvaret i samråd med socialnämnden.

Överläggning

Alkohol- och tobakshandläggare Margareta Ekeröth Åkesson och Bo Johansson informerar i ärendet.

Beslut

Socialnämnden föreslår i samråd med samhällsbyggnadsnämnden att kommunfullmäktige beslutar:

Kommunfullmäktige avslår motionen om en ny modell för kommunal myndighetstillsyn.

Motionen ska härmed anses vara besvarad.

Socialnämnden

UTDRAG

Sammanträdesdatum
2019-06-18

Sekreterare

Carina Björkman

Justeras

Roger Holmberg
ordförande

Nasim Malik

Handläggare
Margareta Ekeroth Åkesson
0480-45 09 22

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum
2019-05-28

Ärendebeteckning
SN 2019/0323

Socialnämnden

Motion från Jan R Andersson (M) och Christina Fosnes (M) om en ny modell för kommunal myndighetstillsyn

Förslag till beslut

Socialnämnden föreslår i samråd med samhällsbyggnadsnämnden att kommunfullmäktige beslutar:

Kommunfullmäktige avslår motionen om en ny modell för kommunal myndighetstillsyn.

Motionen ska härmed anses vara besvarad.

Bakgrund

Jan R Andersson (M) och Christina Fosnes (M) föreslår i motionen Ny modell för kommunal myndighetstillsyn att

- Kalmar kommun inleder en process i syfte att införa en modell för myndighetstillsyn liknande Rättviksmodellen.
- Tillsynsavgifter ska, där möjlighet föreligger, faktureras efter genomförd tillsyn.

Avslag på motionen föreslogs av samhällsbyggnadsnämnden genom beslut den 19 september 2018, § 198. Motionen behandlades sedan i kommunstyrelsen den 30 oktober 2018, § 157. Kommunstyrelsen beslutade då att återremittera ärendet till samhällsbyggnadsnämnden för att bereda motionssvaret i samråd med socialnämnden.

Margareta Ekeroth Åkesson
Alkoholhandläggare

Cecilia Frid
Socialchef

Bilagor
Yttrande daterat 2019-05-27.

Socialnämnden

Yttrande

Motion från Jan R Andersson (M) och Christina Fosnes (M) om en ny modell för kommunal myndighetstillsyn

Bakgrund

Socialnämnden och Samhällsbyggnadsnämnden har gemensamt fått i uppdrag att yttra sig över motion från Jan R Andersson (M) och Christina Fosnes (M) om en ny modell för kommunal myndighetstillsyn.

Utredning

Samhällsbyggnads- och socialnämnden delar uppfattningen i motionen om att samarbetet mellan företag och kommun är mycket viktigt för båda parter. För att se hur gott samarbetet är och inom vilka områden förbättringar kan behövas genomförs årligen undersökningar avseende NKI (nöjd-kund-index). Vid NKI undersökningen tillfrågades företagen vad de tyckte om tillsynsavgifternas storlek, enbart 5 % ansåg att avgiften var helt orimlig medan 17 % ansåg att den var ganska orimlig. Undersökningen visade också att 46 % ansåg att avgiften var helt eller ganska rimlig medan övriga 32 % ansåg att avgiften varken var rimlig eller orimlig eller hade ingen uppfattning. Bedömningen är alltså att avgifterna överlag accepteras av företagen.

Resultatet för 2018, presenterades i april 2019, uppgick till NKI 73 vilket är ett högt resultat men något lägre än 2017 (76). Vidare visar undersökningen att de effektmått som är viktigast för företagen är effektivitet (2,17) och bemötande (1,34). Undersökningen visar också att kommunen har ett högt NKI avseende bemötande (79) så inom detta område gäller det främst att behålla nuvarande goda bemötande. Avseende effektivitet har kommunen ett NKI på 73. Då detta är den klart viktigaste parametern är det främst inom detta område vi måste arbeta för att höja vår totala NKI.

Arbetet kring hur kommunen arbetar med detta finns beskrivet i respektive verksamhetsplan för samhällsbyggnads- och socialnämnden. Där poängteras att samhällsbyggnads- och socialnämndens verksamheter är till för kommunens invånare, företagare, besökare samt övriga aktörer och ska därför präglas av god service, hög tillgänglighet och ett gott bemötande.

Samhällsbyggnadskontoret har ett antal servicegarantier, gällande exempelvis bygglov, värmepumpar, enskilda avlopp och planbesked. Andelen beslut inom servicegarantierna är i de två första fallen 98 % och för beslut om enskilt avlopp 100 % samt planbesked 80 %. Socialförvaltningens tillståndsenhet har god service genom snabb handläggningstid. Från det att ansökan är komplett från sökanden till beslut, tar det mellan 3-13 dagar. Någon servicegaranti finns emellertid inte.

Rättviksmodellen

Rättviksmodellens utgångspunkt är att kommun och företag ska samverka för att uppnå bästa resultat för båda parter och att företagare vill göra rätt för sig. Tillsynen utgår från en attityd med dialog istället för att leta fel. Kommunens tillsynsman talar om för företagarna vilka regler som gäller och då kan företagen anpassa sin verksamhet efter regelverket. När sedan tillsyn sker vet kommunen att företagen är fullt medvetna om vad som gäller och om fel och brister då upptäcks sker en muntlig varning. Rättas inte bristerna till väntar föreläggande som vanligt. Modellen bygger också på att avgift tas ut för faktiskt utförd kontroll.

Samhällsbyggnadskontorets och socialförvaltningens bedömning av Rättviksmodellen

Representanter från både samhällsbyggnadskontorets verksamhetsområde miljö, socialförvaltningens tillståndsenhet och kommunledningskontorets näringslivsenhet har tagit del av och lyssnat på representanter för Rättviksmodellen vid flera tillfällen. Dessa konstaterar att Kalmar kommun ligger långt fram i arbetet inom detta område, samt att utvecklingen går framåt dagligen. Näringslivsenheten poängterar exempelvis att kommunledningen årligen gör 100-120 företagsbesök i syftet att stärka banden till dessa och öka samarbetet. Rättviksmodellen började sitt arbete 2012 och började då på en riktigt låg nivå. I Kalmar så har vi under denna tid arbetat utifrån bemötande och service och uppnått riktigt höga resultat. Det är också viktigt att beakta att storleken på kommunen samt mängden företagare påverkar resultatet. I Rättvik är det kanske exempelvis möjligt för kommunalråden att hinna besöka alla företag varje år. Medan detta kanske inte är möjligt i en kommun av Kalmars storlek.

Vid kontakt med Rättviks kommun framkommer att kommunen har samma debiteringssystem som Kalmar kommuns tillståndsenhet, det vill säga endast ett faktureringsfall per år.

Socialförvaltningens tillsynsavgifter

Tillståndshavare med stadigvarande serveringstillstånd betalar både en fast och en rörlig avgift för den årliga tillsynen. Den rörliga tillsynsavgiften baseras på omsättningen av alkoholdrycker som tillståndshavaren redovisar i restaurangrapporten.

Restaurangrapporten ska lämnas in varje år enligt Folkhälsomyndighetens föreskrifter om statistiska uppgifter om servering av spritdrycker, vin, andra jästa alkoholdrycker och starköl (FoHMFS 2014:5). Rapporten ska vara inlämnad senast den 1 mars.

Tillsynsavgiften faktureras under april och maj månader. I tillsynsavgiften ingår förebyggande, inre och yttre tillsyn. Utöver detta tillkommer information till tillståndshavarna samt olika utbildningsinsatser.

Tillsynsavgift för folköl, tobak och e-cigarettor samt kontroll av receptfria läkemedel faktureras under oktober månad. I tillsynsavgiften ingår förutom yttre och inre tillsyn även information till försäljningsställena.

Samhällsbyggnadskontorets tillsynsavgifter

Samhällsbyggnadsnämndens avgifter avseende livsmedel, hälsoskydd och miljöskydd sker till stor del genom fakturering av årsavgifter för de verksamheter som har årlig tillsyn. Vid bestämning av avgiftens storlek följs Livsmedelverkets och SKL:s rekommendationer vilket i praktiken innebär att man endast tar betalt för de timmar man levererar. I stort sett samtliga verksamhetsutövare som har årsavgifter får också årlig tillsyn. Enstaka undantag finns och det rör då främst verksamheter som inte varit anträffbara då tillsyn skulle bedrivas eller verksamheter som upphört under året.

I december i år kommer en ny kontrollförfordning för den offentliga kontrollen av livsmedelsverksamheter att träda i kraft, förfordning (EU) 2017/625. En del i denna behandlar hur livsmedelskontrollen ska finansieras. Promemorior till ny kontrollförfordning har varit ute på remiss till olika berörda myndigheter. Statskontoret håller på att utreda på vilket sätt den årliga kontrollavgiften ska tas ut av livsmedelsverksamheterna. Detta kan innebära att fakturering enbart sker efter genomförd tillsyn.

En förändring av uttag av kontrollavgifter från dagens massdebiteringar som sker avseende de verksamheter som har årlig tillsyn till Rättviksmodellen med en administrativ årlig avgift och efter genomförd tillsyn innebär ett ökat antal faktureringsfall och därmed en ökad administrativ kostnad. En ökad administrativ kostnad för kommunen kan i sin tur leda till att enskilda näringsidkare får ökade kostnader för samma tjänst. Samhällsbyggnadskontoret anser att kommunen resurser istället bör läggas på en effektivare handläggning och service åt företagen.

Mot bakgrund av ovanstående bedöms ett införande av Rättviksmodellen inte vara aktuellt för Kalmar kommun i nuläget. Vid införande av fakturering i enlighet med den nya kontrollförfordningen avseende livsmedel kan dock rutinerna ses över för verksamhetsområdena miljö- och hälsoskydd så att de harmoniserar med livsmedelsavgifterna.

Margareta Ekeröth Åkesson
Alkoholhandläggare

Staffan Johnson
Verksamhetschef Miljö

Bilaga

Motion (M) om ny modell för kommunal myndighetstillsyn

Kommunstyrelsen

§ 157

Motion från Jan R Andersson (M) och Christina Fosnes (M) om en ny modell för kommunal myndighetstillsyn

Dnr KS 2018/0540

Handlingar

Utdrag ur samhällsbyggnadsnämndens protokoll den 19 september 2018, § 198.

Samhällsbyggnadskontorets skrivelse den 24 augusti 2018.

Motion.

Bakgrund

Jan R Andersson (M) och Christina Fosnes (M) föreslår i en motion att Kalmar kommun inleder en process i syfte att införa en modell för myndighetstillsyn liknande Rättviksmodellen. Vidare föreslås att tillsynsavgifter ska, där möjlighet föreligger, faktureras efter genomförd tillsyn och endast då tillsynsbesök utförts.

Samhällsbyggnadsnämnden har yttrat sig och föreslår att motionen om en ny modell för kommunal myndighetstillsyn avslås. Arbetsutskottet har tillstyrkt samhällsbyggnadsnämndens förslag.

Överläggning

Under överläggningen föreslår Christina Fosnes (M), med instämmande av Johan Persson (S), att kommunstyrelsen ska återremittera ärendet till samhällsbyggnadsnämnden för att bereda motionssvaret i samråd med socialnämnden.

Efter att överläggningen avslutats beslutar kommunstyrelsen att återremittera ärendet till samhällsbyggnadsnämnden.

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar att återremittera ärendet till samhällsbyggnadsnämnden för att bereda motionssvaret i samråd med socialnämnden.

Kommunstyrelsen

UTDRAG

Sammanträdesdatum
2018-10-30

Sekreterare

Anette Mellström

Justeras

Johan Persson
ordförande

Christina Fosnes

Ny modell för kommunal myndighetstillsyn

För en kommun är företagen den främsta resursen för lokal tillväxt. Att förbättra samarbetet mellan kommun och företag är därför en fråga som starkt ligger i bådars intresse. Många företagare anger återkommande i enkäter att samverkan och myndighetsutövning med kommunala myndigheter är ett betydande hinder för utveckling. Även i Kalmar upplevs detta som ett problem.

Dessa hinder vill moderaterna riva ner. I den så kallade Rättviksmodellen vänds de gamla strukturerna vid kommunal myndighetstillsyn upp och ner. I stället för att använda viten, hot om desamma eller andra straff ska tillsyn alltid i första hand innebära dialog och stöd till förbättringar för att följa lagar och förordningar. Givetvis ska viten och andra administrativa åtgärder kunna användas om dialogen inte fungerar. Detta ska ske genom en stegvis upptrappning av olika åtgärder.

Kalmar har ett företagsklimat som kan förbättras på många punkter. I landet finns många exempel på kommuner där Rättviksmodellen bidragit till att förbättra dialogen mellan företag och kommun och som en följd av detta även förbättrat företagsklimatet.

En annan del av den så kallade Rättviksmodellen innebär att rörliga avgifter för tillsyn ska betalas först efter genomförd tillsyn och endast i de fall tillsyn genomförts. Dåvarande landsbygdsminister Eskil Erlandsson gav Statskontoret i uppdrag att utvärdera om den avgiftsmodellen var laglig. Statskontoret kom fram till att efterhandsbetalning är att föredra eftersom det ökar tilltron till kontrollen.

Hjälpa att göra rätt istället för att straffa eventuella fel.

Med anledning av detta föreslår undertecknade

Att Kalmar kommun inleder en process i syfte att införa en modell för myndighetstillsyn liknande Rättviksmodellen.

Att tillsynsavgifter ska, där möjlighet föreligger, faktureras efter genomförd tillsyn och endast då tillsynsbesök utförts.

Jan R Andersson (M)

Christina Fosnes (M)